

Šolski zvonec se spet oglaša

Počitnice so kakor vsako leto kaj hitro minile. Konec je brezskrbnih dni, začel se je pouk in resno delo. Šolarčki, mali in veliki, dijaki in študentje bodo spet sedeli pri knjigah in nabirali novega znanja in učenosti. Najprej bo pogovor stekel okoli počitnic, kako so jih otroci različno preživeli. Nekateri so letovali ob Jadranu s kolonijo ali pa s starši. Nekateri so se naučili plavanja in iz biologije so marsikaj novega zvedeli.

Letos smo v počitniškem domu naše delovne organizacije sprejeli »Šolo v naravi«, katero so obiskali učenci blejske osnovne šole. Prav je, da delovne organizacije pomagajo po svojih močeh otrokom, saj so vendar velik del naše prihodnosti in so naše bogastvo. Šolska vzgoja deluje po sodobnih metodah in v smeri samoupravljanja. Vsak učenec zase je svojstvena osebnost in skupaj tvorijo kolektiv — razred. Treba jih je pripravljati na življenje in vzgajati; kajti šolsko delo je tudi priprava na delovno življenje. To naj bo priprava na tisti čas, ko bo treba izbirati poklic in delo.

Koliko učenja imajo otroci in vse preveč profesorji zahtevajo od njih! Tako tožijo starši in pojasnjujejo, da je bilo včasih dosti lažje izdelati osnovno šolo. To je že preteklost in razvoj družbe in tehnoloških ved zahteva več od učenca. Učenci pa lahko dojamajo več. Vsem pa moramo dajati enake možnosti za uspehe in izboljšave znanja. Vedno je bilo in bo tako: nekateri dosegajo boljše, drugi slabše rezultate. Zelo nadarjenim se moramo posvetiti, kajti škoda bi bilo zanemariti njihove nadpovprečne sposobnosti. Hkrati pa moramo manj nadarjenim in tistim, ki se težko učijo tudi pomagati, da se vsaj izučijo za kakšen poklic.

Šolski zvonec se je spet oglasil. V klopek sedijo mladi — za eno šolsko leto so napredovali. Spomin nam gotovo v septembetu hiti nazaj v čas, ko smo se prvič učili brati in pisati. Prve črke so bile okorne, vendar je bilo vredno truditi se. Letos poteka mednarodno leto otroka. Vemo, da po svetu umirajo otroci od lakote. Kaj šele, da bi se lahko učili kakor drugi otroci. Zato se zavedajmo, da lahko naše otroke vzgojimo v pametnega in delavnega državljanja, ki bo hvaležen za znanje, pridobljeno v šoli.

Vesna

Analiza gospodarsko-finančnih dosežkov članic GLG po obračunih za prvo polletje 1979

I. Precej znaten pojav sezonskega zastoja, ki smo ga v pogledu obsega proizvodnje ugotavljali za I. tromeseče t. l., na dosežke ob koncu I. polletja t. l. ni imel močnejšega vpliva, ker so ga članice SOZD GLG v največjem delu nadomestile s povečano dejavnostjo v II. tromesečju t. l., kar še posebej velja za gozdarske organizacije in tudi za pretežni del organizacij lesne in celulozne predelave.

Izjemo od tega pravila ugotavljamo le pri TOZD okna-vrata in pri TOZD montažnih objektov v Jelovici, kjer obseg proizvodnje tako limije oken in vrat, kakor tudi obseg montaže objektov na gradbiščih zaostaja celo za dosežki ob koncu lanskega I. polletja.

Ugodna konjunktura na domaćem trgu je še nadalje spremnila lesno predelavo, vendar jo že ostro omejujejo ukrepi kreditno-monetaryne politike, ki brezkompromisno težijo k preusmeritvi na tuja tržišča.

Prav na področju izvozne dejavnosti pa — z izjemo LIP-a Bled in v omejenem obsegu tudi gozdarskih organizacij — ugotavljamo visoko zmanjšanje izvoza zlasti pri Jelovici, Alplesu in Celulozi Medvode. Neugodne posledice takega stanja se zlasti v Alplesu občutno stopnjujejo, zaviralo pa bodo na obseg dejavnosti vplivale tudi poostrene restrikcije pri uvozu.

Nižji obseg izvoza ni samo v očitnem nasprotju z našo splošno gospodarsko usmeritvijo, temveč neposredno ogroža nor-

malno tekočje poslovanje in možnost bodočega razvoja.

Glede na dosežke v I. polletju pr. l. smo v SOZD GLG v I. pol-

letju t. l. po dejavnostih glej preglednico I.) dosegli naslednje povečanje v (v indeksih, če leto 1978 pomeni 100):

Elementi	Lesna ind.	Gozdar- stvo	Celu- loza	Sku- pjaj
Celotni prihodek	130	135	126	130
Porabljena sredstva	133	131	96	126
Dohodek	122	140	408	138
Družbeni proizvod (bito dohodek)	123	139	232	136
Bito osebni dohodki	120	127	134	123
Akumulacija	130	213	—	144
Bito sredstva za reprodukcijo	132	166	117	133

Primerjava med skupnimi dosežki lesne industrije v SOZD

GLG in gorenjske industrije pa je naslednja:

Elementi	Gorenjska	GLG
Celotni prihodek	123	130
Porabljena sredstva	121	133
Dohodek	127	122
Bito osebni dohodki	128	120

Iz gornjih podatkov ugotavljamo, da članice SOZD kot celota uspešno poslujejo, kar je pri povečanem obsegu prodaje posledica povečane proizvodnje ob večjem izkorisčanju proizvodnih zmogljivosti in ob povečani stopnji zaposlitve, ki je nasproti I. polletju 1978 znašala povprečnem številu zaposlenih po vkalkuliranih urah za:

Alples	+ 4,8 %
Gradis	+ 4,4 %
Jelovica	+ 6,2 %
LIP Bled	+ 1,6 %
ZLIT Tržič	+ 4,1 %
LESNA INDUSTRIJA	+ 4,3 %
GG Bled	+ 10,0 %
GG Kranj	- 0,4 %
GOZDARSTVO	+ 4,3 %
Celuloza Medvode	—
SOZD GLG	+ 3,8 %

Od gornje ocene poslovnih rezultatov odstopata — kot že uvodoma omenjeno — TOZD okna in vrata ter TOZD Montažni objekti v Jelovici.

Poudariti pa je treba pozitiven preobrat v rezultatih poslovanja Celuloze Medvode, kjer je izdatno povečana udeležba premaznih papirjev AC in CF kvalitete omogočila povečani obseg celotnega prihodka in dohodka, iz katerega se že oblikuje minimalni obseg akumulacije.

Realno vrednost doseženega obsega celotnega prihodka je treba presojati vsekakor tudi glede na inflacijski vpliv povečanja prodajnih cen končnih izdelkov lesne industrije, ki je te cene skušala prilagoditi vse večji podražitvi osnovnih surovin in repromaterialov.

Stopnja inflacije je glede na primerjalno obdobje I. polletja 1978 presegla dolgoletna povprečja, zato je možno realno stopnjo porasta celotnega prihodka zreducirati le na dejanski obseg proizvodnje, ki ga v lesni industriji cenimo z okoli 10 %, v gozdarstvu pa za okoli 6 % (GG Bled 11 %, GG Kranj 4 %).

Temu primerno je treba presojati tudi realni porast družbenega proizvoda in dohodka, ki se zaradi povečanega obsega porabljenih sredstev praktično zreducira po realni vrednosti na doseženi obseg vrednosti iz istega obdobja preteklega leta, z delno izjemo gozdarskih organizacij, ki so z višjim vrednotenjem sortimentov blagovne pro-

izvodnje presegla stopnjo naraščanja porabljenih sredstev.

Taka kritična presoja rezultatov opravičuje družbenu prizadevanja po stabilizacijskem obnašanju na vseh ravnih, da bi preprečili razvrednotenje sicer doseženih rezultatov v materialni proizvodnji združenega dela.

Primerjalni kazalci

Iz preglednice III. so razvidni najvažnejši primerjalni kazalci o poslovnih dosežkih, iz katerih lahko ugotavljamo naslednje:

Zaradi povečane stopnje zaposlitve (4,3 % v lesni industriji in gozdarstvu) so indeksi porasta dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov na delavca nižji od indeksov doseženih v globalu za posamezno delovno organizacijo.

V lesni industriji v negativnem smislu močno odstopajo dosežki v Jelovici Škofja Loka iz razlogov, ki smo jih že omenili. Zaradi izgube v TOZD Montažni objekti je predložen poseben sanacijski program, ki po predlaganih ukrepih računa z odpravo sedanjega položaja do konca tekočega leta.

Izredno ugodno izstopajo kazalci pri GG Bled in še posebej pri Celulozi Medvode, ki je z doseženimi rezultati v proizvodnji večvrednih premaznih papirjev dosegla bistveno povečanje dohodka, in se po vrednosti dohodka na delavca v SOZD GLG že uvršča na prvo mesto (lani z din 42.857 na delavca še na zadnjem mestu).

nadaljevanje na 2. strani

Analiza dosežkov ...

nadaljevanje s 1. strani

Kazalci potrjujejo ugotovitev o primernosti delitve osebnih dohodkov glede na doseženo stopnjo porasta čistega dohodka z izjemo Jelovice Škofja Loka, ki za TOZD Montažnih objektov predlaga posebne sanacijske ukrepe.

Se vedno pa so po kazalcih prisotne precejšnje razlike med dosežki glede na doseženi dohodek na delavca.

Tako od povprečja v lesni industriji GLG odstopajo (+ ali - Ndinarjev za I. polletje 1979):

Alples	+ 39.140 din
LIO Gradis	+ 18.203 din
Jelovica	- 25.895 din
LIP Bled	- 2.582 din
ZLIT Tržič	- 8.191 din

Za vrednotenje dosežkov so zanimivi dosežki po posameznih

proizvodnih TOZD-ih, ki jih navajamo v preglednici IV.

Vsekakor je vredno podčrtati, da so po vrednosti dohodka na delavca od 11. mesta navz dol razvrščeni vsi proizvodni TOZD-i v Jelovici Škofja Loka, poleg njih pa še TOZD-i pohištvo in tapetništvo Tržič (12. mesto) masivna predelava

lesa Alples (15. mesto) in »Tomaž Godec«

Bohinj 16. (mesto)

Edinole TOZD Jelovica Gorenja vas se po vrednosti doseženih sredstev za reprodukcijo uvršča na ugodnejše 9. mesto.

II. Investicijska vlaganja in koriščena osnovna sredstva

Investicijska vlaganja so potekala skladno s programi srednjeročnega razvoja, njihova dinamika pa je leto v primerjavi s I. polletjem 1978 naslednja:

v 000 din

I. polletje

1978 1979

Alples	21,914	44,985
LIO Gradis	872	30,292
Jelovica Škofja Loka	29,883	22,569
LIP Bled	15,439	18,351
ZLIT Tržič	5,390	358
LESNA INDUSTRIJA	73,498	116,555
GG Bled	13,196	11,074
GG Kranj	6,949	13,741
GOZDARSTVO	20,145	24,815
AERO Celuloza	3,156	13,665
SOZD GLG	96,799	155,035

Povečanje dinamike v I. polletju t. l. gre zlasti na račun izgradnje polnojarmenika v LIO Gradis in salona pohištva v Alplesu in je poleg bančnih sredstev v velikem delu finansirana z deležem iz sredstev lastne akumulacije ter inozemskimi krediti za opremo.

Z aktiviranjem investicij v teku I. polletja in ob revalorizaciji osnovnih sredstev po zaključnih računih koncem I. 1978 se je obseg povprečno uporabljenih osnovnih sredstev ob koncu I. polletja t. l. povečal:

v 000 din

	Stanje v I. polletju		% povečanja
	1978	1979	
Alples	121,532	214,391	+76 %
LIO Gradis	32,085	50,936	+58 %
Jelovica	86,697	135,710	+56 %
LIP Bled	156,578	210,290	+34 %
ZLIT Tržič	37,213	46,747	+25 %
LESNA INDUSTRIJA	434,105	658,074	+51 %
GG Bled	176,659	214,327	+21 %
GG Kranj	82,715	117,731	+42 %
GOZDARSTVO	259,374	332,058	+28 %

Primerjalni kazalci za I. polletje 1979

OZD	Dohodek na delavca v celih NDin	Čisti dohodek na delavca v celih NDin	Bito OD na delavca polletno v celih NDin	Izplačani neto OD na delavca mesečno v celih NDin	Bito OD in sredstva skup. por. na delavca polletno v celih NDin	Udeležba dohodka v upor. posl. sredstvih	Udeležba bttto sred. za repr. v upor. posl. sredstvih
Alples	1978 136.407	88.267	49.366	5.870	68.020	29,6%	2,1%
	1979 164.802	100.052	59.153	6.910	67.657	22,5%	7,4%
indeks	121	113	120	118	100		
LIO Gradis	1978 115.996	78.109	48.642	5.660	51.650	29,9%	10,3%
	1979 143.865	95.383	58.676	6.680	62.379	24,5%	8,2%
indeks	124	122	121	118	121		
Jelovica	1978 102.973	73.774	48.055	5.670	57.467	32,2%	6,5%
	1979 99.767	72.064	51.941	6.130	61.335	27,5%	3,5%
indeks	97	98	108	108	107		
LIP Bled	1978 93.176	67.789	48.397	5.310	54.922	26,7%	5,8%
	1979 123.080	88.145	56.802	6.390	66.132	25,4%	6,6%
indeks	132	130	117	120	120		
ZLIT Tržič	1978 80.418	64.683	43.418	5.020	52.725	36,2%	7,9%
	1979 117.471	76.709	51.716	6.170	61.057	36,6%	6,9%
indeks	146	119	119	123	116		
Lesna industrija	1978 107.041	75.154	48.128	5.560	58.408	29,9%	6,8%
	1979 125.662	84.908	55.380	6.420	64.159	25,5%	6,2%
skupaj	117	113	115	115	110		
GG Bled	1978 122.549	63.139	53.274	5.610	60.221	19,8%	4,2%
	1979 169.317	100.147	64.783	7.120	78.963	25,4%	6,1%
indeks	138	159	122	127	131		
GG Kranj	1978 94.348	59.450	50.868	6.240	55.817	34,4%	3,3%
	1979 121.745	74.313	62.273	7.740	70.452	32,4%	3,2%
indeks	129	125	122	124	126		
Gozdarstvo	1978 107.124	61.121	51.958	5.950	57.813	24,9%	3,9%
	1979 144.472	86.655	63.472	7.440	74.508	28,1%	5,1%
indeks	135	142	122	125	129		
Celuloza Medvode	1978 42.857	49.053	46.458	5.580	49.055	2,9%	3,9%
	1979 175.064	89.394	62.326	7.260	79.801	11,2%	4,3%
indeks	408	182	134	150	163		
SOZD GLG	1978 100.521	69.812	48.690	5.640	57.342	20,7%	5,4%
	1979 134.118	85.683	57.615	6.700	67.680	22,3%	5,5%
indeks	133	123	118	119	118		

Primerjalni kazalci po proizvodilih

TOZD	Število delavcev po vkalk. urah	Dohodek na delavca	Vrstni red po dosežku	Btto sred. za reprod. na delavca	Vrstni red po dosežku
Kovinska predelava Alples	55	231.060	1	95.425	1
Žaga ZLIT Tržič	49	178.591	2	47.510	7
Aero-Celuloza Medvode	516	175.064	3	66.884	2
Sestavlivo pohištvo Alples	262	169.444	4	53.220	4
Nojstrana - LIP Bled	54	154.963	5	38.481	8
Rečica - LIP Bled	300	153.353	6	50.496	5
Fonko in garniture pohištvo Alples	197	146.106	7	54.724	3
Gradis LIO Škofja Loka	259	143.865	8	48.202	6
Fondart - LIP Bled	71	134.141	9	31.775	10
Lesna predelava ZLIT Tržič	73	123.821	10	30.027	11
Proizvodnja oken Jelobor - Jelovica	142	115.874	11	32.033	9
Pohištvo, tapetništvo ZLIT Tržič	115	107.678	12	17.278	16
Primarna predelava lesa Predvor - Jelovica	182	106.066	13	25.810	12
Proizvodnja oken in vrat - Jelovica	412	101.570	14	19.516	15
Predelava masivnega lesa Alples	136	100.790	15	24.545	13
"Tomaž Godec" - LIP Bled	483	99.650	16	24.151	14
Montažni objekti - Jelovica	225	61.651	17	3.933	17

Gozdarstvo Bohinj - GG Bled	86	271.523	1	93.813	1
TOK Tržič - GG Kranj	11	226.636	2	8.000	12
TOK Radovljica - GG Bled	53	206.113	3	20.509	6
TOK Predvor - GG Kranj	35	203.485	4	8.600	11
TOK Škofja Loka - GG Kranj	51</td				

Sklepi samoupravnih organov

DS DO (10. 8. 1979)

1. Potrdil je periodični obračun za prvo polletje 1979.
2. Pregledal je samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev na območju občine Radovljica in ga dal v 15-dnevno javno obravnavo.

3. Na predlog odbora za organizacijo, kadre in stanovanja je spremenil dolgoročno stanovanjsko posojilo Karla Maslja in Anteja Šakiča v kratkoročno z odplačilom 10.000 din in 4% obrestno mero.

Svet za finančne zadeve (6. 8. 1979)

1. Odobril je okvirni kredit za potrošnisko kreditiranje Slovenijalesu in Lesnini Ljubljana.
2. Pregledal in potrdil je odobrene likvidnostne kredite med TO od 16. 3. do 31. 7. 1979.

Svet za organizacijo, kadre in stanovanja (16. 8. 1979 in 24. 8. 1979)

1. Pregledal je prošnje naših delavcev, ki so se odzvali na natečaj za dodelitev kreditov za dograditev oz. revitalizacijo stanovanjskih hiš v individualni lastnosti, ki ga je razpisala Samoupravna stanovanjska skupnost občine Radovljica in dal soglasje k prošnjam.

2. Odobril je šolanje Bogomirja Odarja iz TO Tomaž Godec na enoletni politični šoli v Ljubljani. DS TO pa mora v skladu s 107. členom pravilnika o delovnih razmerjih odobriti plačano odsotnost za čas šolanja.

3. Na osnovi prednostne lestvice prosilcev stanovanj je dodelil v Mojstrani v »deveterku 2« dve 3-sobni stanovanji:
— Mariji Branc, TO Mojstrana, stanovanje št. 6 v I. nadstropju v izmeri 73,72 m²

— Justinu Mraku, TO Mojstrana, stanovanje št. 9 v II. nadstropju v izmeri 73,72 m².

15. zasedanje DS TO »Tomaž Godec« Boh. Bistrica (14. 8. 79)

1. DS TO je obravnaval periodični obračun I—VI, v skladu s pripomočili RS ZSS in ga sprejel z oceno, da je akcijski program dosledno izvajati.

2. DS TO je ugotovil, da so bile vse točke javne obravnavne, na samoupravnih delovnih skupinah sprejete brez bistvenih pripomemb.

Potrdil je tudi predlog, da se popoldansko delo ob sobotah ukine. Izmena, ki bi prvo soboto morala delati v popoldanskem času, opravi delo naslednjo soboto dopoldne.

Del posrednih služb se mora prilagoditi in delati prvo ali drugo soboto.

Nov način dela velja od 1. 9. 1979 do konca leta 1979.

3. Obravnaval je poročilo o doseganju časovnih normativov za obdobje I—VI 1979 in ugotovil, da normativi v normalnih mejah odstopajo, največje pa je odstopanje na skladišču žaganega lesa, zato se mora izdelati analiza vzrokov. Zadolžena tehnička priprava dela — rok do 10. 9. 1979.

4. DS TO je prejel informacijo o varstvu pri delu, delovnih pogojih in poškodbah v letu 1978, ukrepi pa se bodo izvrševali po akcijskem programu.

DS TO je potrdil poročilo o izidu referendumu za spremembe oziroma dopolnitve SS o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in razdelitev sredstev za OD v DO LIP Bled, ki je bil dne 9. 7. 1979.

6. DS je potrdil predlog sistemizacije del in nalog »konstruktor elektro in strojnih naprav« v oddelku za investicije in vzdrževanje.

7. DS je posredoval v 15-dnevno javno obravnavo predlog povečanja števila zaposlenih iz enega na dva, za opravljanje del in nalog »tehnolog II« v oddelku priprave proizvodnje.

8. DS TO je za potrebe proizvodnje odobril nabavo: 1 kom elektromotor GORENJE-SEVER, tip ZK 160/2-2, 18,5 kW, 2900 o/min.

9. Lovski družini Stara Fužina je za veselico s srečolovom odobril 2 kom postelji »ANA«.

10. Galiskemu društву Bled-Rečica je za srečolov podaril 1 kom postelja »ANA«.

11. Galiskemu društву Nemški rovt je za srečolov odobril 1 kom postelja »ANA«.

12. DS je potrdil predlog odbora za delovna razmerja TO, za prerazporeditev tov. LOTRIČ Cecilije na opravljanje del in nalog »pomočnik pri stroju« v obratu opažnih plošč.

6. in 7. seja DS TO lesna predelava Mojstrana (31. 7., 17. 8. 79)

1. Obravnaval je 6-mesečni obračun in tega potrdil.

2. Sprejel je sklep o pristopu k Beograjski banki.
3. V javno obravnavo je dal predlog kataloga del in nalog za TO.

4. Sprejel je sklep o nakupu štedilnika na trdo gorivo in vrtalnega stroja. Nakup bo financiran iz amortizacije osnovnih sredstev TO.

DS TO lesna predelava Podnart (17. 8. 1979)

1. Obravnaval je polletni obračun 1979 in ga potrdil.

2. Obravnaval je poročilo o varstvu pri delu in sprejel predlagane ukrepe.

3. V 15-dnevno javno obravnavo je dal predlog kataloga del in nalog za TO.

plemenitega furnirja; za dolar pa se v povprečju lahko nabavi samo 1,2 m² plemenitega furnirja.

Po obširni razpravi je izvršilni odbor soglašal z vsemi tistimi predlogi akcij, ki se nanašajo na izboljšanje pogojev pri nabavi hlodovine tropskih lesov; ni pa soglašal s predlogi, katerih cilj je zmanjševanje uvoza furnirja, uvedba režima uvoza DK ter uvedba carine).

Izvršilni odbor je menil, da je tudi z ozirom na devizno in splošno situacijo v gospodarstvu — dolžnost vseh TOZD porabnikov furnirja, da se pred odločitvijo za uvoz furnirja dejansko prepričajo, če furnirja, ki ga rabijo, ni mogoče nabaviti v domačih furnircnicah in da ne prepričajo odločanje o nabavi furnirja doma oziroma iz uvoza samo nabavnim službam.

4. ORGANIZIRANJE OZD LESARSTVO V SIS EOT

V SR Sloveniji deluje že drugo leto Samoupravna interesna skupnost SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino; lesarske OZD so članice te Skupnosti.

Svojo aktivnost v njej pa izražajo v peti (V.) enoti Skupnosti.

V V. enoti Skupnosti delujejo članice Skupnosti iz gozdarstva, lesarstva, papirništva, grafike in založništva. Predsedstvo V. enote je predlagalo — z ozirom na Zakon o SIS EOT ter Statut SIS EOT, da se le reorganizira, ker ni organizirana v skladu z njimi; OZD članice Skupnosti iz V. enote namreč nimajo nič skupnega pri zunanjetrgovinskem delovanju — npr. OZD iz grafične dejavnosti in OZD lesarske dejavnosti.

Izvršilni odbor je zaradi tega sprejel pobudo, da OZD lesarska (lahko tudi skupno z OZD gozdarstva) oblikujejo enoto Skupnosti; imenoval iniciativni odbor (predseduje mu tov. mgr. Stanko Debeljak, dipl. oec. iz MEBLA Nova Gorica).

Enota bo imela sedež v prostorijah Združenja »LES«; tudi strokovna, organizacijska in administrativna dela za enoto bo opravljala delovna skupnost Združenja.

5. STROKOVNI IZPITI PRIPRAVKOV PO KONČANI PRIPRAVNIŠKI DOBI

Komisija izvršilnega odbora proizvodnje furnirja je predložila izvršilnemu odboru gradivo »Predlog ukrepov za ureditev stanja na področju proizvodnje in porabe furnirjev iz eksot«, v katerem opisuje težko stanje v teh TOZD. Gradivo je obrazložil predsednik odbora proizvodnje furnirjev tov. Otto Rak, dipl. ing. Te TOZD se srečujejo z velikimi težavami pri nabavi furnirske hlodovine; še posebej pri nabavi hlodovine tropskih lesov; četudi je načeloma uvoz te hlodovine prost, morajo za vsako pošiljko prositi Zvezni sekretariat za zunanjost trgovino v Beogradu za »soglasje«.

Poleg tega morajo ob uvozu te hlodovine plačevati vse uvozne dajatve (skupaj 17%); pred dobrim letom pa so bile ukinjene tudi refakcije za prevozne stroške. Pri prodaji furnirja pa imajo težave predvsem zaradi tega, ker je uvoz furnirja prost (režim uvoza je LB) in ker domača proizvodnja ni »zaščiten« s carino. Zato porabniki furnirja veliko furnirja uvažajo — četudi imajo furnir na zalogi domače furnirnice. Komisija tudi argumentira svoj predlog akcije s podatkom, da bi izdali manj deviz, če bi nabavljali več hlodovine tropskih lesov in manj gozdotvega furnirja; za 1 dolar uvožene hlodovine se proizvede 3 m²

Analiza dosežkov...

nadaljevanje z 2. strani

Izrazito slabši položaj v teh odnosih se kaže pri Alplesu Železniki, delno pa tudi pri LIO Gradiš Škofja Loka in ZLIT Tržič, kar je posledica večje vezave sredstev zaradi nekritičnih terjatev, povečanih zalog materiala, zalog nedovršene proizvodnje in tudi že delnega porasta zalog gotovih izdelkov. Povečana vezava zaradi zalog materiala, nedovršene proizvodnje in zalog gotovih izdelkov je v glavnem sezonsko pogojena, prispeva pa k splošnemu zmanjšanju likvidnosti poslovanja lesne industrije.

Zmanjšanje likvidnosti poslovanja se občuti zlasti pri Alplesu Železniki zaradi restrikcijskih ukrepov bančne politike na področju potrošniških kreditov in omejevanja možnosti ekontroliranja menic pri Ljubljanski banki, kar ob splošnem pomanjkanju kreditnih sredstev omejuje obseg prodaje in dotok novih naročil s strani velikih trgovskih organizacij.

Tako stanje na področju kreditne politike se tudi v obdobju po izteku I. polletja še zaostruje, naročila za pohištvo pa usajo delno tudi zaradi reakcije kupcev na povečano udeležbo pri najetju potrošniških kreditov. Vse glasnejše so napovedi, da se bo obseg novih naročil za pohištvo zmanjšal tudi zaradi manjšega obsega stanovanjske graditve, kar utegne prodajne perspektive še poslabšati.

Od tako poslabšanega konjunkturne stanja, kot ga zaenkrat kaže prodaja pohištva, pa prodaja stavbnega pohištva še ni prizadeta, ker njegove prodajne poti niso v občutni meri zavisne od posredniških trgovskih organizacij in se v večji meri vežejo

na neposredne kupce (lastna trgovska mreža, neposredne dobove gradbeništva, izvoz).

IV. Zunanjetrgovinsko poslovanje

Iz preglednice V. so razvidni podatki o zunanjetrgovinski menjavi, ki kaže na zaskrbljujoče stanje z izjemo LIP-a Bled, ki je svoj položaj še izboljšal.

Prednost take stalnosti v izvozni orientaciji LIP-a Bled se obrestuje tudi že v finančnem pogledu. Temu nasproti pa Alples in Jelovica s tako usmeritvijo nista uspela, kar v pogojih naše stvarnosti ne more ostati brez ekonomskega posledic in to že danes, kaj šele v neposredni prihodnosti. Ne nazadnje, tako nazadovanje v izvozu predstavlja bistveni odmik od začrtanih ciljev sedanjega srednjeročnega plana.

Jože Dolenc

Izvršilni odbor je na 3. seji 1. 8. 1979 obravnaval sledeča tematska področja:

1. POTROŠNIŠKI KREDITI

Predsednik odbora za ekonomiko, finance in računovodstvo skupščine Splošnega združenja lesarstva tov. Oblak je informiral IO o delovanju odbora in posebne delovne skupine na tem področju.

IO pa so bili na seji predloženi sklepi izvršilnega odbora LB-Združene banke oziroma njegove 20. seje, ki je bila 11. julija 1979.

Izvršilni odbor LB-Združene banke je na tej seji sprejel sklepe o razdelitvi dodatno združenih sredstev v znesku 360 milijon na temeljni banke za kreditiranje prodaje trajnih potrošnih dobrin. Izvršilni odbor je v razpravi ugotovil, da so ti sklepi oblikovani tako, da praktično

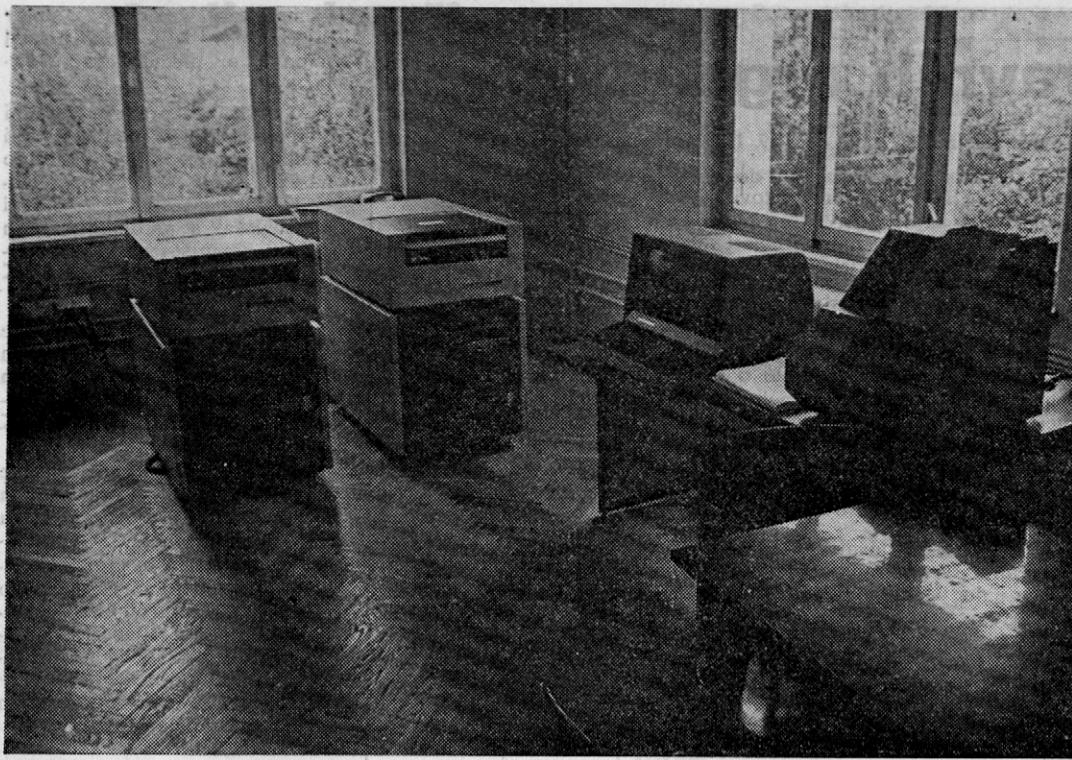
izključujejo lesarje — postavljene pogoje izpolnjuje le temeljna banka Velenje (in mogoče še katera) in morda le posamezna TOZD lesarstva — poleg TOZD proizvodnje bele tehnike v okviru te TB.

Izvršilni odbor je sklenil, da je poslati LB-Združeni banki in drugim institucijam protest proti tako oblikovanim kriterijem; člane pa zavezal, da o tej problematični nadaljujejo razprave v organih temeljnih bank.

2. KREDITIRANJE IZVOZA

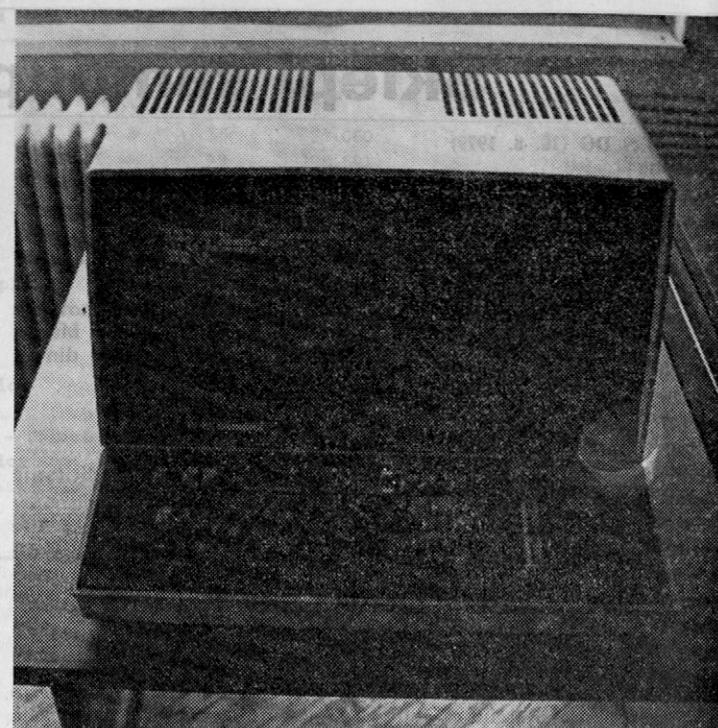
Banke v SFRJ po veljavnih predpisih kreditirajo le devizno protivrednost fco (FOB) jugomeja, ne pa tudi izvozne stimulacije in prevozne stroške. Pri prodaji furnirja pa imajo težave predvsem zaradi tega, ker je uvoz furnirja prost (režim uvoza je LB) in ker domača proizvodnja ni »zaščiten« s carino. Zato porabniki furnirja veliko furnirja uvažajo — četudi imajo furnir na zalogi domače furnirnice. Komisija tudi argumentira svoj predlog akcije s podatkom, da bi izdali manj deviz, če bi nabavljali več hlodovine tropskih lesov in manj gozdotvega furnirja; za 1 dolar uvožene hlodovine se proizvede 3 m²

Pogled na diskovni enoti, centralno enoto in čitalce kartic

foto Kraigher

Ekranski terminal, preko katerega naj bi v bodoče vnašali podatke
foto Kraigher

Dobili smo nov računalnik

Že pred več kot enim mesecem nam je ISKRA dobavila nov računalnik ISKRA DATA C 18-20. Priprljalo ga je specialno vozilo PTT. Razkladanje in transport v 2. nadstropje smo opravili ročno. Vse skupaj sploh ni bilo enostavno opravilo, saj so najtežji deli opreme tehtali tudi preko 300 kg, vrednost najdražjih pa presega 100 starih milijonov. Če bi prišlo do kakšne nepravilnosti bi bile posledice lahko prav neprijetne. Oprema je sedaj razporejena v obstoječe prostore AOP, ker so novi še v gradnji. V te prostore smo tudi namestili klimatske naprave, saj posamezni deli opreme zahtevajo dokaj konstantno temperaturo in vlogo.

In kaj vse smo v sklopu programske opreme kupili? Poleg centralne enote, ki ima 192 K spomina imamo še dve diskovni enoti (vsaka ima kapaciteto 50 milijonov znakov) tiskalnik, ki tiska 600 vrstic na minuto, čitalec kartic ki prečita 300 kartic v minutu, 6 ekranskih terminalov in 3

male matrične tiskalnike, ki tiskajo 70 vrstic na minuto. Del te opreme (matrični tiskalniki in 3 ekranski terminali) se bo instaliral v TO Tomaž Godec, Rečica in Trgovina.

Se naprej bo naš računalnik povezan z RRC v Ljubljani in bo tako opravljal tudi funkcijo terminala. Ekranski terminali bodo služili za vnašanje podatkov in neposredno pridobivanje tekočih vsakodnevnih informacij. Matrični tiskalniki pa bodo služili za manjše izpise v TO.

Vsi skupaj v AOP računalnik še vedno spoznavamo in se nanj privajamo in učimo. Tekoče delo še vedno opravljamo na terminalu, ki je instaliran na GG Bled, vendar pričakujemo, da bomo to »selitev« opravili v septembru.

In kakšen je plan našega dela v prihodnjem? Najprej nameravamo organizirati vnos prevzemnic, izdajnice in dobavnice preko ekranskih terminalov. V drugem koraku se bomo lotili novega področja, to je vnosu kupcev, ki naročila in izpisovanja na-

loga za odpremo. Podatki o načilih kupcev bodo v prihodnjem, seveda poleg podatkov o prevzemcih in izdajah tisti temeljni izvor vseh informacij za sprožitev naloga bodisi o nakupu ali lastni proizvodnji. Dalje nameravamo

organizirati preko ekranskih terminalov tudi vnos podatkov o računih dobaviteljev, plačilnih kupcev in vknjižbah v finančnem knjigovodstvu. V končni fazi bomo organizirali ekranski vnos podatkov tudi na vseh ostalih področjih kot so matrični podatki o delavcih, izdelkih, materialu, kupcih, dobaviteljih, itd., itd.

Blažič Henrik

Novice iz obrata opažnih plošč

Vse pogosteje poslušamo, da v TO Tomaž Godec ne delamo tako kot bi morali. Vsako leto nam prinese nekaj »presenečenj«. Upamo lahko to, da bo letos ob koncu leta obračun pozitivnejši kot preteklo leto. V prvem tromesečju letosnjega leta je bil začrtan plan dosežen 88 %. Sprejeli smo več ukrepov, med njimi tudi akcijski program za izboljšanje poslovnih rezultatov.

Jaz se bom s tem sestavkom opredelila na oddelku opažnih plošč in upam, da bom z njim tudi dokazala, da v TO Tomaž Godec le ne spadam še k »gnili repi« kot sem primerjavljeno opazila v pretekli številki Glasila. Čeprav sem že zapisala, da je bil plan v prvem tromesečju dosežen 88 %, je bil plan v oddelku opažnih plošč izvršen 100 odstotno. To dokazuje, da smo delavci v tem obratu v neposredni proizvodnji delali po svojih najboljših močeh, kar velja tudi za sedaj. To pravim zato, ker nam večkrat očitajo, da je včasih premalo narejenega, da delavci še vedno koristimo pavze od 5–10 minut. Slišimo tudi, da nismo upravičeni do drugega odmorja.

Spomin mi seže malo nazaj in spominim se da so v oddelku opažnih plošč bile pavze resnično dolge najmanj po 15–20 minut na dve uri. Mogoče so bile zakonite, ker se je resnično ustavilo vse, tudi ventilacija. Plan je bil takrat precej nižji, prav tako tudi norme. Vztrajni zagovornik sem za odpravljanje 20-minutnega ali polurnega posedenja v delavski sobi ali na klopi ob avtomatu! Ne zdi pa se mi prav, da zahtevajo od kogarkoli v oddelku opažnih plošč, da bi kavo spil na delovnem mestu med delovnim časom stoje. Razen kave spada sem tudi cigareta, katero delavec ne sme prižgati na delovnem mestu. Tu je tudi velik ropot, delamo v pra-

hu in tudi v precej veliki vročini. Tudi delavke morajo precej vzdigovati. Zato ni čudno, če delavci zbolijo za to ali drugačno bolezni. Večkrat se tudi zgodi, da mora delovno mesto kakšen delavec menjati zaradi zdravja.

Mislim, da imam prav, ko rečem: ni čudno, da ti delavci rabijo kakšen večminutni počitek.

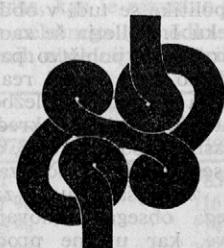
Se je mogoče kdo že vprašal, zakaj se delavci v oddelku opažnih plošč upirajo dokončnim ukinitvam vmesnih pavz. Vzrok je že delno opisan, drugo pa je vrednotenje fizičnega dela. Verjetno bom slišala, da je vsaka organizacija dobra, če so ljudje dobrni in delovni. Kmet točno ve, koliko in kam bo posejal ali nasadil, koliko mora gnojiti in kaj še dodati da bo pridelek boljši. Ve tudi to koliko mu bo ob vsem tem ostalo in koliko bo zopet pridelal. Pri nas v oddelku opažnih plošč se pa ponavadi ne ve niti to, koliko bo približno v 8 urah tankih elementov in koliko takega srednjega sloja se bo za to rabilo. Dokler pač srednjega sloja ne zmanjka, to delo teče. Ko pa tega ni več, se je treba na vrat na nos lotiti izdelave srednjega sloja. Čigava je krivda? Ob tem naj se zopet povrniem k »mini odmorom«, zaradi katerih so jih še kako slišali izmenovodje in drugi člani kolektiva. Kaj naj izmenovodja stori, ko se delavci odločijo, da odmorijo bodo in jih tudi koristimo? Ponavadi je najboljše da pove to, kar mu je naročeno in kar mu je dolžnost da pove. Kaj drugega počenjati pa je prav nesmiselno — odločitev je pač na delavcih! Le takega izmenovodja imajo ljudje radi, mu zaupajo, gotovo pa ne tistega ki obljudbla prav vse — od disciplinskih postopkov pa do zaklepanja delavske sobe — misleč da bo momentalni strah v kosteh priboril dokončno zmago. Na srečo se s

takim ne srečujemo velikokrat in veliko rajši imamo svojega, ki le ne obljudbla zaradi odmorov in kuhanja kave disciplinskega postopka.

Dotaknem naj se še vrednotejava fizičnega dela v obratu. Dobro vemo da so ocenite DM v obratu plošč precej drugačne od drugih obratov. S tem pa ne mislim, da so toliko boljše, ampak precej slabše. Vprašujem vse tiste, ki imajo opravka z ocenitvami DM, ali je ta fizični napor pravilno ocenjen. Se vam zdi, da so ocenite v oddelku opažnih plošč izenačene z drugimi obrati? Na to naj si vsak pošteno odgovori potem mogoče ne bo več potrebno, da bi na zahtevo zboru, naj se na določenih DM popravijo ocenite, morali čakati nekaj mesecev. Mogoče ne bodo več pretekel trije zbori na katerih nove ocenite še vedno ne bodo obravnavane. Dodam naj le še to, da od kogar hočemo več imeti, mu moramo več dajati.

Vem dobro, da sem s tem sestavkom marsikje poseglja v osje gnezdo. Pa tudi ob odgovorih na ta sestav ne bom klonila, le še kakšnega bom napisala.

Bojana Štros

**Dopisujte
v Glasilo**

Luknjač kartic, preko katerega so podatki doslej vstopali v računalnik
foto Kraigher

Mirovna konferenca neuvrščenih

V Havani, glavnem kubanskem mestu, se je 27. avgusta začelo vrhunsko srečanje voditeljev neuvrščenih držav vsega sveta. Vodja jugoslovanske delegacije je bil predsednik Tito, ki je resnično eden največjih tvorcev miru in neuvrščene politike v svetu.

Iz dnevnih informativnih virov smo zvedeli, da je sodelovalo preko 90 držav — članic neuvrščenega gibanja. Te predstavljajo dve tretjini vsega človeštva. Zamisel o neuvrščenosti se je rodila iz težnje oziroma potrebe posameznih narodov, kateri niso stopili v dva bloka. Odločili so se za samostojno politiko neuvrščenosti in enakopravnosti. V zadnjih dveh desetletjih so države — članice, prerasle v svetovno politično silo.

Prvič je konferenca neuvrščenih dežel potekala leta 1955 na otoku Java (navzočih je bilo 29 držav).

V 18. letih razvoja je boj neuvrščenih zrasel do takšne mere, da je dve velesili ne moreta več zanikati. Mednarodni položaj v svetu je še vedno poln žarišč. Ne moremo reči, da se bo položaj po tej konferenci izboljšal povsod. Na konferenci so se posvetili odprtim vprašanjem v političnem pogledu. Zavzemali so se za miroljubno reševanje sporov. Vedno večje so razlike med bogatimi in revnimi, zato je ta konferenca še posebej pomembna za izenačitev razlik.

Število članic neuvrščene politike narašča. Na zadnji konferenci v Colombo jih je bilo 86. Zdaj so za članstvo prosile še Bolivija, Iran, Pakistan, Surinam, Granada, Dominikanska republika, Kostarika in Ekvatorialna Gvineja.

Prvi nosilci enakopravne, neuvrščene politike so bili Nehru, Naser in Tito in mnogim ne gre v račun takšna politika in morda celo mislijo, da je takšna smer kot muha enodnevница.

Tito je naredil velik korak v tej smeri. Tudi v nas je vsadil svoje misli in tako z zaupanjem poslušamo njegove besede:

»Pričakujem, da bomo v Havani izoblikovali tudi nadaljnje predloge za pogajanja z razvitimi deželami. Pri tem je treba zlasti imeli pred očmi načela, ki naj bi jih sprejeli za bližnje posebno zasedanje generalne skupščine OZN in za sprejetje nove mednarodne strategije razvoja za naslednje desetletje. Zato mislim, da moramo med drugim temeljito izdelati nov koncept tako imenovanih globalnih pogajanj, ki bi zajela vsa vprašanja, bistvena za vzpostavitev nove mednarodne gospodarske ureditve in zagotoviti, da bi jih hkrati obravnavali v okviru OZN.« (Titov intervju za »Borbo«.)

Vesna

Nova črpalka za dizelsko gorivo

V TO Rečica se je pojavljal problem oskrbovanja viličarjev s pogonskim gorivom vse od dneva, ko nam je odpovedal go-stoljubje GG Bled, TOZD Avtopark. GG Bled je imel v neposredni bližini avtoparka svojo lastno črpalko, katero so koristili tudi naši viličarji. Zaradi dotrjanosti črpalke so inšpekcijske službe zahtevale rekonstrukcijo. GG Bled je v zvezi s tem naslovil na našo TO pismo, s katerim je zahteval sodeležbo za rekonstrukcijo. Ta zahteva ni bila majhna in prav to je našo TO spodbudilo, da smo pristopili k izgradnji lastne črpalke, saj smo v tem videli velike prednosti.

Črpalka GG je bila lokacijsko za nas zelo neugodna, ker je bila na polju južno od našega obrata Gorjana. Viličarji so morali pri vsakem polnjenju napraviti vsaj 1 km, da so natočili gorivo.

Vse te probleme in še vrsto drugih smo sedaj odpravili, da ne govorimo o posluževanju z

gorivom in varnim skladiščjem, kar so zahtevali tudi občinske inšpekcijske službe.

Navedel bom nekaj tehničnih podatkov:

— črpalka je proizvod Meba Zagreb, standardne izvedbe, enako kot jih uporablja Petrol na svojih črpalkah

— cisterna je velika 10 m³, dvoplščna z vmesno kontrolno tekočino.

Črpalka je uradno prevzel predstavnik urada za mere, kar je pogoj, da jo lahko uporabljamo.

Prikaz investicije:

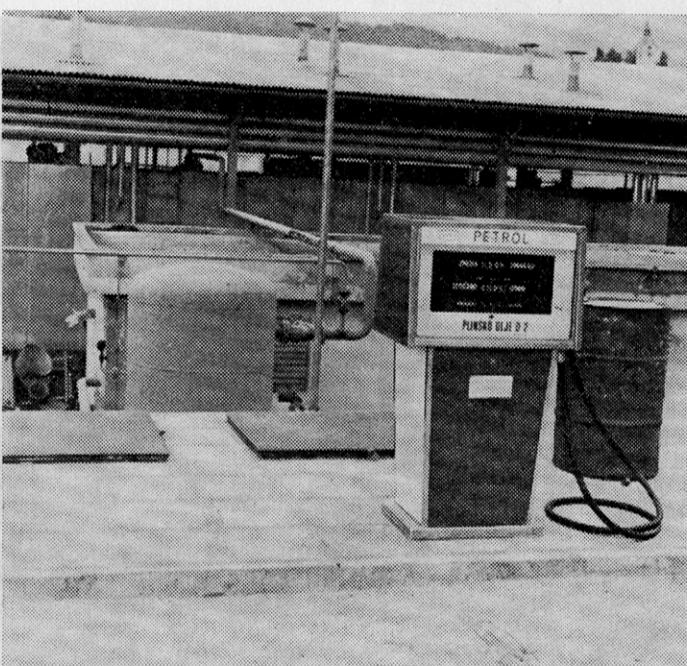
— projektna dokumentacija 33.000,00 din

— gradbena dela z vkopom cisterne 72.000,00 din

— cisterna 10 m³ skupaj z izolacijo 43.750,00 din

— črpalka Meba Zagreb, tip BS 11 VE 42.000,00 din

— montaža črpalke komplet z instalacijsko opremo 27.000,00 din

Oddelek skladišča goriv

foto Ažman

— elektrika oprema z montažo (lastna izvedba) ocenjeno 15 ti-dinarjev. Skupaj investicija 231.750,00 dinarjev.

Lap

18. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni

Mednarodni kmetijsko živilski sejem v Gornji Radgoni je trajal letos od 17. do 26. avgusta na sejnišču Gospodarskega razstavilišča v Gornji Radgoni. Program sejma zajema celotno področje kmetijske in živilske proizvodnje, kakor tudi proizvodna sredstva, stroje, orodja ter reprodukcijska sredstva in materiale. Sejem spremišča bogat program strokovnih posvetovanj, demonstracij in se razvija v izredno uspešno strokovno in poslovno prireditev. Iz leta v leto se dviga število udeležencev (ca. 600) in število obiskovalcev presega 130.000. Trenutno sejem razpolaga s 50.000 m² urejenega sejemskega prostora.

Na sejmu smo letos razstavljali v glavnem program struženega pohištva, kajti s prostorom smo bili zelo na temesnem (21 m²) kljub temu, da smo že zeli raz-

stavljeni naš kompleten prodajni program.

Obisk na sejmu je bil zelo dober in kupci so pokazali veliko zanimanje za program struženega pohištva. Nekaj pripombe je bilo na ceno nočnih omaric, kajti (vsaj na videz) cene niso usklajene z ostalimi izdelki struženega pohištva. Da ravno na tem koncu Slovenije prevladuje interes za masivno pohištvo je razumljivo, kajti ta interes izhaja iz sosedne Avstrije in preko naših zdomev, katerih je na tem področju veliko.

Da bi nekoliko bliže spoznali kraj, položaj in običaje severovzhodne Slovenije mi dovolite, da vam predstavim ta »svet ob Muri«. Pokrajina leži ob obeh straneh reke Mure, med državnimi mejniki Avstrije in Madžarske. To je poseben svet, odmaknjen od hrupnih prometnih

žil Evrope, pa vendar oddaljen le 200 km od Dunaja in 300 km od Budimpešte in Trsta. Tujce privlačijo bogata lovišča in čudovito zdravo naravno okolje, ki je polno naravopisnih posebnosti in izvirov mineralne vode ter zdravilnih toplic.

Središče Pomurja je mesto Murska Sobota z 12.000 prebivalci. Pomurje pa sestavljajo štiri občine: Murska Sobota, Lendava, Ljutomer in Gornja Radgona.

Gornja Radgona je manjše mesto na desnem bregu Mure, ki je že stoletja povezano z avstrijsko Radgono. Most prijateljstva sta pred desetimi leti odprla naš predsednik Tito in bivši avstrijski predsednik Jožef Radgona je s pomurskim sejmom postala sejemska mesto.

Še včeraj je bila ta dežela levo in desno od Mure neusmiljeno

revna, mlajše generacije ne vedo mnogo o tem, zato so se ljudje na veliko izseljevali, da bi tako zaslужili nekaj izven svoje domovine. Danes je ta dežela bogatejša in njeni ljudje ne zapuščajo več svojih krajev. Domovina je postala za njih in za njihove goste lepa.

Pomurje se še zmeraj gradi in razvija z nadpovprečnim tempom, kar je pokazal tudi Pomurski sejem, kupna moč prebivalcev raste, zato je to področje za znašte izdelke tržno zanimivo.

Torej, ugotovitve na sejmu so pozitivne, od nas vseh in od naše poslovalnice v Murski Soboti pa je odvisno, kako in koliko naših izdelkov bomo plasirali na to tržišče. Vsekakor se bo treba kupcem približati s kvaliteto, primerno ceno in sprejemljivimi dobavnimi roki.

Štefan Banko

70 let delovanja gasilcev iz Rečice

V sodelovanju občinske gasilske zveze Radovljica in v okviru občinskega praznika občine Radovljica je slavilo svojo 70-letnico uspešnega delovanja gasilske društvo iz Rečice. Pokrovitelj tega slavlja je bila delovna organizacija LIP Bled.

Gasilsko društvo je bilo ustanovljeno 1909. leta. Na Bledu je takrat delovalo gasilsko društvo, toda ni moglo zadostiti vsem potrebam. Blejsko društvo je nowoustanovljenu društvu na Rečici podarilo ročno brizgalno, ki so jo potem uporabljali vse do leta 1943 (danes imajo moderno motorno brizgalno). Leta 1910 so zgradili sredi vasi shrambo za gasilsko orodje, katero so leta 1930 povečali. Kupovali so opremo z denarjem, ki so ga iztržili od veselic. Leta 1933 je bil zgrajen nov gasilski dom tik ob cesti Bled—Gorje, ki takrat še ni bila tako prometna kot je danes in so morali zaradi tega letos prestaviti glavna vhoda vratita iz celne (južne) strani na vzhodno stran doma. Že takrat so si zgradili tudi dvorano z odrom, kajti imeli so igralsko skupino in prosvetni oddelek.

Leta 1974 so začeli z obnovo gasilskega doma, nadaljevali so z vzgojo kadrov in organizacijo tečajev za gasilce in častnike. Društvo je do ustanovitve industrijskega gasilskega društva LIO Rečica skrbelo za varnost žage in lesnega skladisa LIP Bled in s tem društvom še vedno uspešno sodelujejo.

Za letošnje praznovanje so dom zopet povsem obnovili, uredili sodobne sanitarije in dvignili stolp za sušenje gasilskih cevi. Vsa ta zidarska dela je vodila zidarski mojster Ravnik iz Boh. Bele, Miha Pogačar je npravil na gasilskem domu prostovoljno nove žlebove. Ostali člani in mladinci pa so opravili preko 2000 ur prostovoljnega dela pri domu. Za domom so dokupili 1000 m² sveta za vaje članov in mladincev.

To delovno gasilsko društvo iz Rečice šteje danes 48 članov, 2 članic, 14 mladincov in 13 pionirjev. Predsednik društva je Vinko Arko, poveljnik Vinko Pfajfar in gospodar Jerc Poljanc.

Ob letošnjem praznovanju je sodelovalo v slavnostni paradi 27 društev in 30 praporov. Zbirno mesto je bilo na prostoru pred obrati LIP Rečica. Parada je krenila proti gasilskemu domu, na katerem so odkrili spominsko ploščo padlim borcu NOV, gasilcu Alojziju Petkušu.

Ob tej slovesnosti so dobili odlikovanja (podelila jim jih je občinska gasilska zveza): Jože Zajc, Franc Burja in Peter Mrak. Slednji je v društvu mladinski referent. Gasilsko društvo je za svojo dejavnost prejelo priznanje Osvobodilne fronte že lani, letos pa so ob občinskem prazniku in 70-letnici društva prejeli javno priznanje Skupščine občine Radovljica. Ob tej priložnosti so natisnili in razdelili tudi bilte, ne ki nazorno prikazujejo 70-letno delo v gasilski dejavnosti. V kratkem pa bodo dobili tudi gasilski avtomobil.

Na dolgem transparentu smo prebrali geslo: »V službi ljudstva, za varnost imetja in življenj!«

Jože Ambrožič

Prizidek k upravni zgradbi

Gradnja prizidka dobro napreduje in vse kaže, da bo končana do predvidenega roka, kar je tudi želja vseh delavcev DSSS.

Prizidek je dozidan; pričetek postavljanja ostrešja.

Praznik v Gorjah

Gorje so znane iz NOB. Prvi partizani so se pojavili v gozdovih nad Gorjami, na Mežakli in Pokljuki že v prvih dneh okupacije. Zgodaj so jih selili v Srbijo. Začeli so delati prvi aktivisti in so se pojavitve tudi prve trojke. Začele so se prve akcije partizanov. Obenem pa se je začel teror nad miroljubnim prebivalstvom Gorij. Toliko je bilo vsega tega v celotni okupacijski dobi, da bi lahko mirne duše zapisal, da bi si Gorjanci lahko katerikoli dan v letu izbrali za svoj krajinski praznik. Izbrali so si 28. avgust 1941. leta, kajti na ta dan so bili ustreljeni prvi talci v Spodnjih Gorjah, pod hribom Revovce zaradi likvidacije izdajalca. Ustreljenih je bilo pet talcev, in sicer: Franc Soklič iz Krnice pri Gorjah, ki je bil še fant; Jože Pikon iz Blejske Dobrave, ki je zapustil ženo; Janez Zupan iz Nomnja, ki je zapustil ženo in hčerko; Jože in Karel Repe, oba iz spodnjih Gorij, ki sta zapustila žene in vsak

po tri otroke. Sicer pa so Gorje dale za domovino med NOV kar 159 življenj, borcev NOV in žrtv fašističnega nasilja.

Ne bi hotel v tem zapisu katerokoli žrtev omalovaževati, kajti vsi smo dolžni tem žrtvam hvale. V spominu imamo vse padle borce za svobodo in vse žrtve fašističnega nasilja. Izmed vseh teh postreljenih prvih talcev v Spodnjih Gorjah pa prav gotovo izstopa Janez Zupan iz Nomnja. Ker je bil ustreljen prav na gorjanskem območju, si poglejmo njegovo trnovo življenjsko pot. Tesno je sodeloval z gorjanskimi predvojnymi revolucionarji in organizatorji vstaje.

Janez Zupan-Pintarjev se je rodil 18. 8. 1889 v Stari Fužini, kasneje pa se je preselil v Nomenj v Bohinju. Ko je bil star komaj dve leti, mu je umrla mama. Odraščal je v pomanjkanju hrane, brez družinske ljubezni. Ko je odslužil vojaški rok, ga je moral podaljšati še za sedem let v prvi svetovni vojni.

V ruskem ujetništvu je preživel dve leti do oktobrske revolucije, kjer se je boril v vrstah Rdeče armade. Po vrnitvi v domovino je bil prvi pri revolucionarnem delu v bohinjski dolini. Govornik ni bil, imel pa je bogate izkušnje iz ruske revolucije. Tako sta skupno oba z borcem Ažmanom vzugajala revolucionarje v tej dolini.

V začetku je bil član KP v Nomenju (l. 1919). V letu 1920 se je udeležil stavki železničarjev. Zaradi tega je bil zaprt v Radovljici, nato odpuščen iz službe in postal brezposeln. Kasneje se je zaposil kot gozdni delavec.

Udeleževal se je konferenc. Prva je bila v Nomenju, v gozdu po razpustu NZDPJ leta 1924. Druga pokrajinska konferenca je bila v vasi Polje pri Maleju. Med drugim je bil delegat tudi iz Ljubljane, dva pa iz CK KPJ iz Beograda. Tretja konferenca je bila organizirana pod gesлом »Izlet Svobode Blejske Dobrave«. Udeležil se je je delegat Hlebec iz

Ljubljane. Hodil je na sestanke jeseniških komunistov. Imel je funkcijo gospodarskega referenta (rdeča pomoč). Komunistično literaturo je posiljal tudi delavcem jeseniške železarne, kjer je bil tudi delavski zaupnik SMRJ (Savez metalnih radnika Jugoslavije) in naročnik časopisa »Naprek«. Leta 1922 sta bila z Jožetom Ažmanom organizatorja akcije za pomoč lačnim v Rusiji.

Zupan je bil na številnih partizanskih sestankih, kjer je z vero v zmago pravične borbe komunistov za delavske pravice krepil zavest med delavci. Z Ažmanom sta bila trn v peti takratni kapitalistični oblasti in bohinjskim žandarjem. Pred njimi ni imel nikoli miru in so pogosto preiskovali hišo.

Vendar Zupana niso uklonili. Pogumno je še dalje širil komunistične ideje med delavci do zadnjega. Pred in po okupaciji je sodeloval pri pripravah na vstajo. Toda nadaljnje delo so mu prekrižali izdajalci. Že v juniju 1941 ga je prišel arretirat gestapo, vendar je ušel v gozd. Iz gozda so revolucionarji pravljali spopad z okupatorjem. Izdajalci pa so jih za nagrado ponovno izdali Nemcem. Izročili so jim točen načrt skrivališča. 8. avgusta 1941 je v Nomenju prihromelo 16 kamionov vojaštva in postavili zasede. Ko sta Zupan in Ažman zagledala vojake, sta se pomikala po Strani proti Podkoritimi misleč, da se bosta le rešila iz obroča, ki se je vedno bolj zoževal. Počili so streli. Ažman je padel, Zupan pa je bil ranjen v prsi in nogi. Pri tem boju je ubil nemškega vojaka. Nemci so ga odpeljali in vrgli v samico. Kljub trpljenju in rannemu se je živilo boril za življenje in verjel v zmago slovenskega ljudstva. Z namenom, da bi izdal svoje tovariše, so ga Nemci na vsak način hoteli ohraniti pri življenju. V samici je strašno trpel. Ranjenemu niso prizanesli z zasliševanjem in nečloveškim trpinčenjem. On pa je vse muke junaško prenašal. Vsa pričadevanja Nemcov, da bi strli njegovo voljo, so bila zaman. Čez tri tedne so ga obsodili na smrt. 28. avgusta so ga še s štirimi tovariši odpeljali v Spodnje Gorje in ga kot talca ustrelili.

Ljudje v vasi so se zbirali in trepetali od strahu, pa tudi od gneva do okupatorja. Zadnjikrat so hoteli pogledati v obraz mučenikom, ki so padli zato, ker so ljubili svojo domovino. Zupan je zadnji vkljen stopal med vojaki, žalostno vendar ponosno pogledal vaščane in glasno rekel: »Zmagoslavno gremo v smrt!« No zadnjega diha je bil prežet z borbenostjo in vero v zmago pravice. Iz zdravega in močnega borca pa so Nemci v treh tednih napravili iz njega sivega starčka. Na rokah je bil brez nohtov. Na prsih pa je imel veliko, neobvezano in nezdravljeno gnojno rano.

Za opomin ljudstvu so talci na kolih viseli ves dan. To je bil žalosten dan — dan, ko so Gorje jokale.

Zupan so na Nomenju 16. decembra 1941 požgali tudi dom. Ženo in hčerko pa zaprli. Žena je bila septembra 1942 sežgana v krematoriju v Awhschwitzu.

Janez Zupan je bil prvi, ki je v Bohinju začel z idejnopolitičnim revolucionarnim delom. Pričudil se mu je najprej Jože Ažman in kasneje še Tomaz Godec. Slednjima dvema so postavili v Bohinju ob letošnjem prvem maju trajna spomenika, toda Janeza Zupana niti niso omenili, kot da ga nikoli ni bilo?! Na njegovih obnovljenih hiši v Nomenju so leta 1960 vzidali spominsko ploščo kot prvemu revolucionarju v bohinjskem kotu, ravno tako tudi njegovemu tesnemu sodelavcu Jožetu Ažmanu. Prav bi bilo, da bi se Zupana bolje spomnili ob 60-letnici oktobra revolucije, katere borec je bil sam celi dve leti.

Tako kot povsed pri nas, so tudi Gorje zaživele z novim časom. Začela se je doba obnove na vseh področjih in življenje je steklo v normalne kolesnice. Prva leta po vojni ni bilo lahko, toda izboljševalo se je iz leta v leto. Danes že lahko s ponosom zremo na prehodeno pot in z upanjem lahko zremo v jutrišnji dan.

Pred tremi leti je bil tudi v Gorjah uspešno izglasovan referendum o samoprispevku krajanov, katerega namen je, da se v krajevni skupnosti Gorje uredijo kanalizacije po vaseh in obnovijo vodovodne naprave, ter utrdijo in razširijo nekatere komunalne ceste. V lanskem letu je bilo teh cest že precej asfaltiranih, v letošnji jeseni pa se predvidevajo drugi odseki. V tem zadnjem desetletju je bilo v Gorjah zgrajenih precej stanovanjskih blokov, še več pa privatnih stanovanjskih hiš. Tudi družbene organizacije vse bolj aktivno kot npr. gasilci, planinci, godbeniki, turistično društvo in drugi. Napredek je viden na vsakem koraku, kar je pravzaprav odraz veličine pridobitve narodno-osvobodilnega boja in socialistične revolucije. In zato ne smejo iti v pozabo dogodki iz te zmagovite revolucije, ki je bila plačana z velikim krvnim davkom.

Jože Ambrožič

V počitniškem domu

Odločil sem se, da bom obiskal počitniški dom LIP Bled, saj sem precej let delal v tej delovni organizaciji. Tako ob prihodu sem ugotovil, da je dom veliko lepše urejen kot pred leti. Ima dosti razglednih balkonov in lepo urejene terase. Tu so tudi parkirišča lepo urejena za člane kolektiva, ki preživljajo dopest v tem lepem obmorskom kraju.

Tam sem bil dopoldne, ko so bili vsi ljudje na plaži in prav z veseljem sem ogledoval počitniški dom. Spominjam sem se na vsa pretekla letovanja v tem okolju, kjer sem desetkrat zaporedoma preživel dopustnički čas. Sklenil sem, da bom za naslednje poletje prosil odbor počitniškega doma v Seči, da bi mi odobril dopust v tem kraju. Zelo si namreč želim, da bi tam preživel nekaj dni in ne samo urico ali dve, kolikor sem si jih vzele za ogled počitniškega doma.

Saj je tudi v Strunjanu (tam sem letos preživel dopust) kar lepo. Toda toliko udobja, kot sem ga užival v Seči, nisem nikjer imel. Lahko rečem, da je dom v Seči zelo urejen in dobro oskrbovan.

S svojimi skromnimi zapiski sem vam posredoval nekaj vtipov iz obiska v Seči.

Rajko Primožič

Delaj
varno,
preprečuj
nesreče!

Športnik leta

	VSL	Teki	Streljanje	Šah	Plavanje	Točke skupaj
1. Svetina Franc	3347	4370		10824	18541	
2. Hladnik Stane	3703	4138		7900	15741	
3. Luskovec Alojz	4296	3261		5054	12611	
4. Justin Janko	9067		3452		12515	
5. Kotnik Franc				11859	11859	
6. Trojar Feliks	9637		1664		11301	
7. Ulčar Stojan	3699	4072	1354	500	9625	
8. Ažman Stanko	9504				9504	
9. Repe Jaka	9390				9390	
10. Šolar Rafko	3515	4120			8735	
11. Trpinc Bojan				8417	8417	
12. Repinc Ciril	4613	3394			8007	
13. Čop Toni	2768	4123			6891	
14. Por Bojan				6549	6549	
15. Primožič Drago				6435	6435	
16. Zupan Pavel	6432				6432	
17. Lap Franc	6029				6029	
18. Lapajne Mirko		5964			5964	
19. Arh Samo		5839			5839	
20. Zalokar Zdravko	4946				4946	
21. Repinc Viktor		4889			4889	
22. Gros Leopold			4368	500	4863	
23. Oblak Alojz	4819				4819	
24. Repinc Tine		4798			4798	
25. Lapajne Franc		4759			4759	
26. Jarkovič Tomaž		4731			4731	
27. Železnikar Anton				4489	4489	
28. Gumzej Ljubo	4430				4430	
29. Jensterle Franc	4390				4390	
30. Vojvoda Lovro		4231			4231	
31. Knaflič Marjan		4197			4197	
32. Jug Branko			4150		4150	
33. Žmitek Viktor	4030				4030	
34. Sodja Boris		3788			3788	
35. Čufar Franc		3766			3766	
36. Arh Srečko	3645				3645	
37. Štravs Marjan	3578				3578	
38. Salamon Mitja	1035		2416		3451	
39. Fujs Štefan ml.			3036		3036	
40. Rutar Kvirin			2991		2991	
41. Ropret Franc			2903		2903	
42. Perše Stanko		2738			2738	
43. Mašič Ivo			2505		2505	
44. Fujs Štefan st.			2347		2347	
45. Mozetič Miran		2335			2335	
46. Puc Tomaž	1518				1518	
47. Kitič Zdravko			1089		1089	
48.—52.						
Gašperin Matjaž	500				500	
Tomažin Slavkok	500				500	
Cesar Branko	500				500	
Beznik Tonček	500				500	
Franc Bojan					500	

Stane Dolanc v razgovoru

foto Noč

Dan graničarjev

Kip Edvarda Kardelja—Krištofa po odkritju

foto Noč

V sredo 15. avgusta je bila na Karavli pod Pečjo na tromeji med Italijo, Avstrijo in Jugoslovijo velika slovenska dogodek. Ob dnevu graničarjev so to karavlo poimenovali po našem velikem mislecu EDVARDU KARDELJU. Ob tej priložnosti je general-polkovnik Franc Tavčar-Rok odpril doprsni kip Edvarda Kardelja.

Edvard Kardelj je bil velik ljubitelj gora. Rad je zahajal v prostem času prav v ta lep gorjenjski košček slovenske zemlje od koder se odpira lep, čudovit pogled na vrhove Julijcev s Triglavom.

General major Svetozar Oropa je opisal težko pot naših graničarjev. Nič koliko mladih življenj je ugasnilo pri opravljanju dolžnosti. Poudaril je, kako pomembno je to srečanje. Danes moramo biti čuvarji naših meja vsi — na vsakem koraku in ob vsakem času.

Slovesnosti so se udeležili poleg vojaških starešin tudi drugi visoki gostje: Pepca Kardelj, Stane Dolanc, Franc Popit, Marjan Breclj, Vinko Hafner in drugi.

Lep sprejem z bogatim kulturnim programom je obogatil to pomembno srečanje.

Ob tej slovesnosti pa je bilo poslano tudi pozdravno pismo našemu vrhovnemu komandantu TITU.

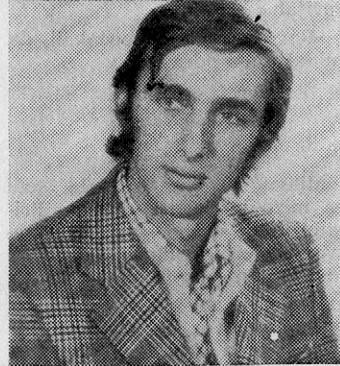
NOČ

Športnica leta

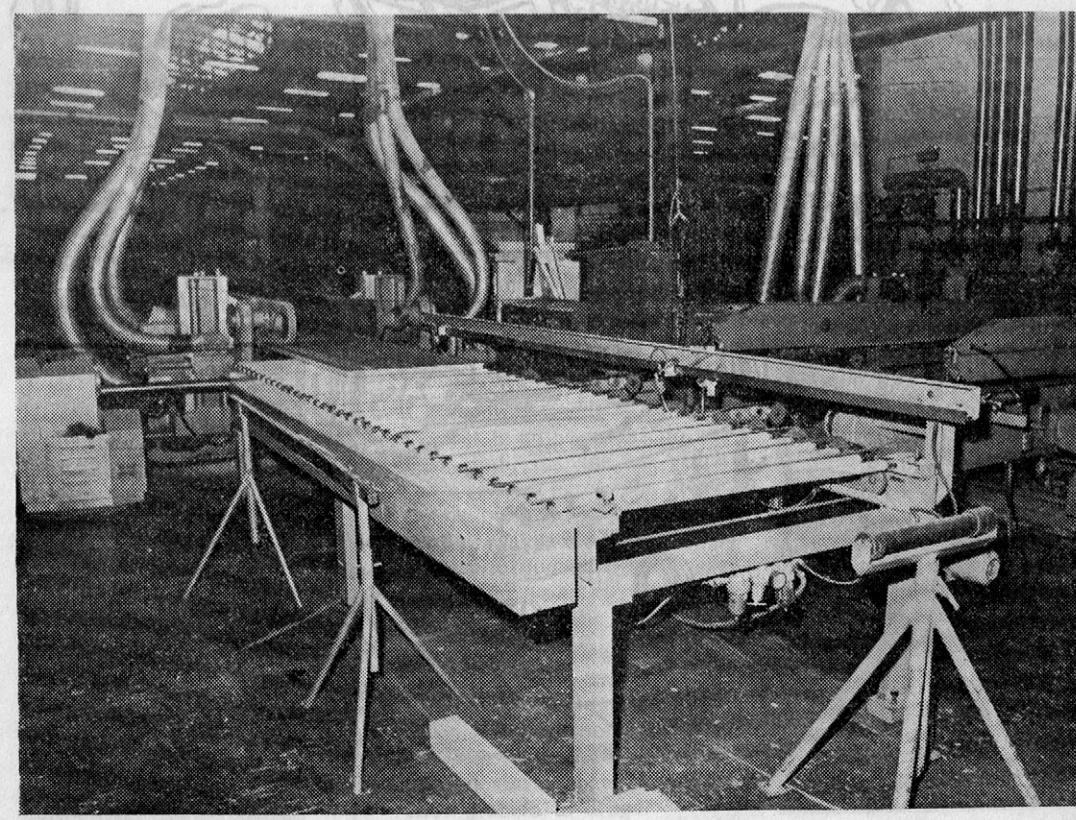
1. Kaiser Jasna	5639	3270	4281	1707	8220	23117
2. Ristič Albina	5361	3855	2937			12153
3. Šifrer Ana	5852		4500			10352
4. Urankar Marija	4405		4094			8499
5. Veber Anica	5594					5594
6. Cerkovnik Polona	4894					4894
7. Berčič Ivanka	4615					4615
8. Poljanec Kati		4238			4238	
9. Lebar Metka	4149				4149	
10. Benčina Irena			4062		4062	
11. Dežman Martina			4000		4000	
12. Stare Marija	3599				3599	
13. Jan Urška		3209			3209	
14. Praprotnik Ana		3049			3049	
15. Kunstelj Tončka		1124			1124	

Jasna Kaiser

Franc Svetina

Obrezovalna linija za vrata

foto Vovk

Upokojila se je

Angelca Palhartinger iz DSSS. 1. aprila 1947 se je zaposlila v Gojenjskem gozdnem gospodarstvu na Bledu. Ko se je to podjetje razformiralo, je bila premeščena v Gozdarsko avtopodjetje Bled. Njena delovna pot jo je vodila v LO Bled.

V našo delovno organizacijo je prišla 1. marca 1956 in v finančnem sektorju v DSSS je delala do upokojitve.

Angelca je bila v kolektivu zares priljubljena in tovariška. Pripravljena je bila pomagati tovarišicam pri delu in znala jim je svestovati. Med vojno je organizirano delala kot član KP. Poznali smo jo kot človeka, ki se bori za pravico in poštenost.

Zato se jo bomo spominjali kot delavko, ki je dajala zgled mlajši generaciji. V pokonji jih vsi iz srca želimo veliko zdravja, dobrega počutja med domačimi in kadar jo bomo srečali, ji bomo vedno izrekli toplu besedo.

ŠPORT

Rezultati

občinskega sindikalnega prvenstva v plavanju

Tekmovanje je bilo v petek, 17. 8. 1979, popoldne, na kopališču v Radovljici. Nastopilo je 43 žensk (1 iz naše DO) in 138 moških (8 iz naše DO) ali skupaj 181 članov sindikata iz 44 OOZS. Tekmovanje so zelo dobro organizirali člani plavalnega kluba Radovljica.

Tekmovalke in tekmovalci so lahko izbirali med tremi plavalnimi stili (prsno, hrbitno in crawl) ter štafeto. Tekmovalke so bile razvrščene v tri starostne razrede: do 25 let, od 25 do 35 let in nad 35 let; tekmovalci pa v pet: do 25 let, od 25 do 30 let, od 30 do 35 let, od 35 do 45 let in nad 45 let.

50 m prsno ženske nad 35 let:

1. Kaiser Jasna, LIP 0:49,62
2. Globočnik Ciril, Almira 0:33,83
3. Kotnik Franc, LIP 0:40,00

50 m prsno — moški od 25 do 30 let:

1. Artiček Stanko, KT Podnart 0:38,54
2. Hladnik Stane, LIP 0:47,50

50 m prsno — moški od 30 do 35 let:

1. Sekovanič Janez, Elan 0:40,1
2. Luskovec Alojz, LIP 0:45,80
3. Svetina Franc, LIP 0:47,7

50 m crawl — ženske nad 35 let:

1. Kaiser Jasna, LIP 0:39,8 (kar je tudi najboljši čas med ženskimi vseh kategorij)

50 m crawl — moški do 25 let:

1. Globočnik Ciril, Almira 0:27,2
2. Trpinc Bojan, LIP 0:33,3
3. Kotnik Franc, Lip 0:34,4
4. Por Bojan, LIP 0:41,13

50 m crawl — moški od 30 do 35 let:

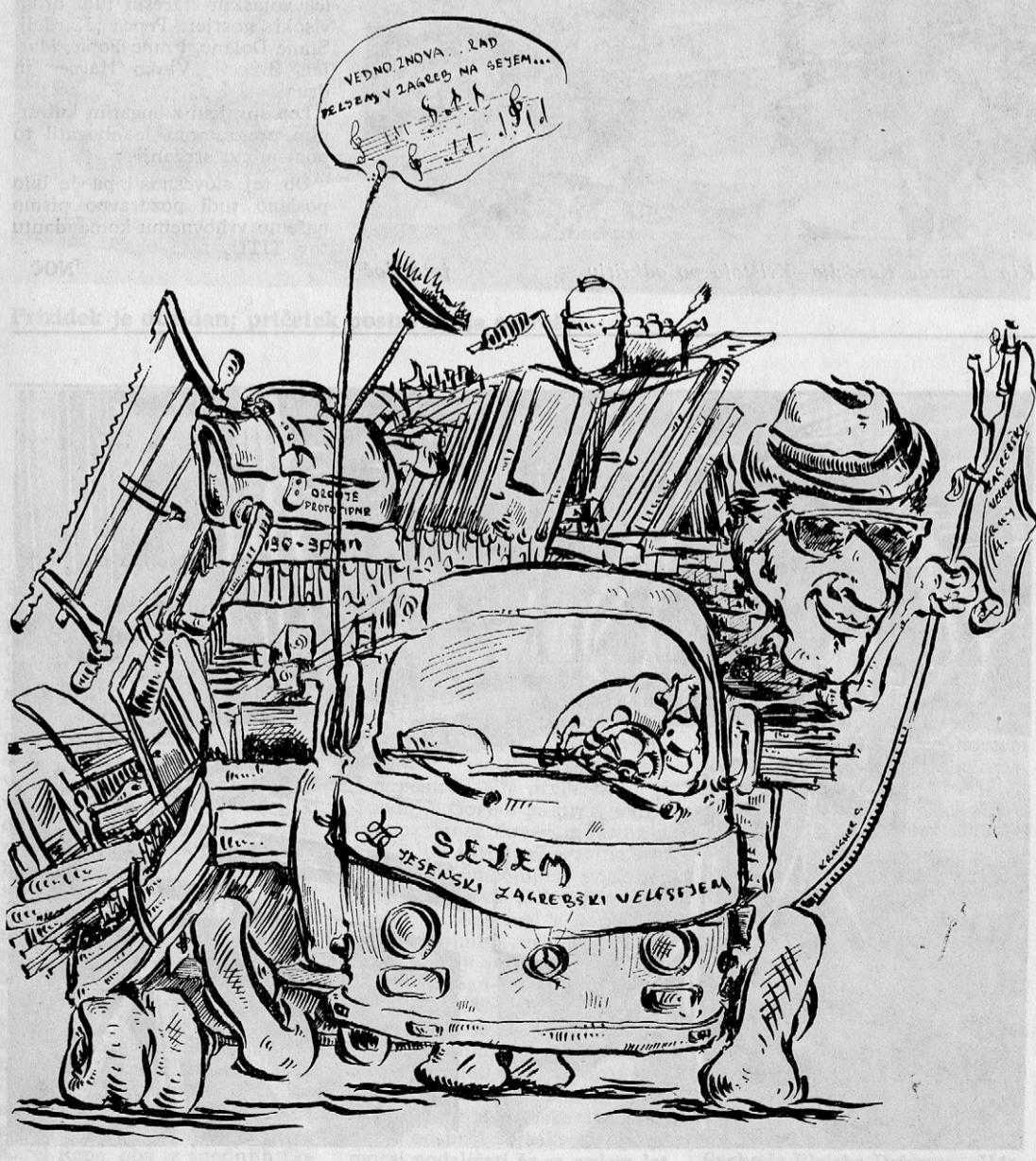
1. Selan Franc, Almira 0:29,2
2. Svetina Franc, LIP 0:39,1
3. Luskovec Alojz, LIP 0:54,2

50 m hrbitno — moški od 25 do 30 let:

1. Ravnikar Viktor, Iskra Otoče 0:38,58
2. Primožič Drago, LIP 0:47,00

Štafeta 4 x 50 m — moški:

1. GG Bled I 2:05,5
2. LIP I (Kotnik, Jug, Svetina, Trpinc) 2:28,5
3. LIP II (Hladnik, Por, Primožič, Kaiser) 2:43,6

Vrstni red ekipno — ženske:

Ekipno skupaj:

	točk	točk
1. Elan Begunje (46 udeležencev)	282	
2. Iskra Otoče (21 udeležencev)	274	
3. Veriga Lesce (29 udeležencev)	212	
4. Vezenine Bled (22 udeležencev)	134	
5. Iskra Lipnica (19 udeležencev)	117	
6. Lip Bled (9 udeležencev)	88	
7. GG Bled (10 udeležencev)	71	
in ostali		

Primožič

Stanje zaposlenih v mesecu avgustu 1979

Poročili so se:

Marko Dežman in Cirila Gabršek iz TO Rečica, Franci Žitnik, TO Tomaž Godec.

Rodili so se:

Pavlu Bolčina iz TO Boh. Bistrice — sin

Janezu Markežu iz TO Boh. Bistrice — hči

Lidiji Slak iz TO Boh. Bistrice — hči

Milanu Poklukar iz TO Rečica — hči

Mirku Lajevcu iz TO Mojstrana — hči

Miru Kelbu iz TO Trgovine — sin.

delav-	učencev
nih	v poklic-
cev	lesnih
TO Tomaž Godec Bohinjska Bistrica	489 8
TO Rečica	308 10
TO Mojstrana	53 6
TO Podnart	78 1
TO Trgovina	25
DSSS	84
	1037 25

HUMOR

Janez se je vrnil od zdravnika in žena ga je vprašala, kaj mu je rekel zdravnik:

»Ne smem piti in ne hoditi in tudi delat skoraj nič!«

»Kaj bo pa z nami, oh, če ga boš poslušal?« je rešla žena in pri tem pokazala na štiri otroke.

»Zakaj sta se z ženo skregala?«

»Zvečer sem ji zatrdil, da se vrnem ob 7.00 in da spijem en kozarček. Potem pa sem vse skupaj pomešal. Spil sem jih sedem in prišel domov ob enih.«

Janez toži, da je bolan in zdravnik ga vpraša, koliko pokadi cigareti dnevno.

»Ja, okoli 20.«

»Vsaj polovico manj jih boste morali, če se hočete pozdraviti.«

Če teden dni spet pride Janez in zdaj ga spet zdravnik vpraša, koliko manj pokadi dnevno.

»Devetnajst in pol,« se glasi pacientov odgovor.

V šoli so se učili o humanosti človeka. Učitelj vpraša Jurčka, kaj je prejšnji dan dobrega naredil.

»Naščuval sem Sultana, da je lovil sosedovo tetu.«

»To pa že ni bilo dobro dejanje.«

»Kako da ne, saj je le tako še ujela avtobus,« se je odrezal Jurček.

Dva prijatelja razpravljalata pred kioskom:

»To pa že ni moralno, ker je polno nagih žensk na straneh po revijah.«

»Res je, lahko bi počakali, da mladi malo odrastejo.«

Učiteljica: »Jure, samo nekaj dni bi bila rada tvoja mamica. Bilo bi drugače.«

Jurček: »No, ja... bom pa vprašal očka, če se strinja s tem.«

Pijanček reče prijatelju: »Bolha pa imaš veliko.«

Oni pa: »O, ne, samo eno imam, ta pa je danes dobila obiske.«

Milena ima veliko dela, sedi za mizo in piše in računa. Prijateljica ji sedi nasproti, kar zazvoni telefon, Milena reče: »Če je zame, me ni.«

»Halo, a za Mileno vprašate, je rekla, da je ni.«

»Najlepša hvala, bom pa jutri klical,« se oglaši na oni strani žice.

Glavni in odgovorni urednik: Ivan Robič, tehnični urednik: Nada Frelih, člani: Branko Sodja, Jožica Arh, Andrej Trojar, Branko Urh, Miro Kelbl, Rafko Šolar, Branko Marčič, Cyril Kraigher in Marija Urrankar.